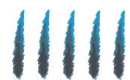

MESTO DREVES

*evidenca dreves kot orodje za
upravljanje in komunikacijo*

21. 11. 2023, Hiša arhitekture ZAPS

DKAS

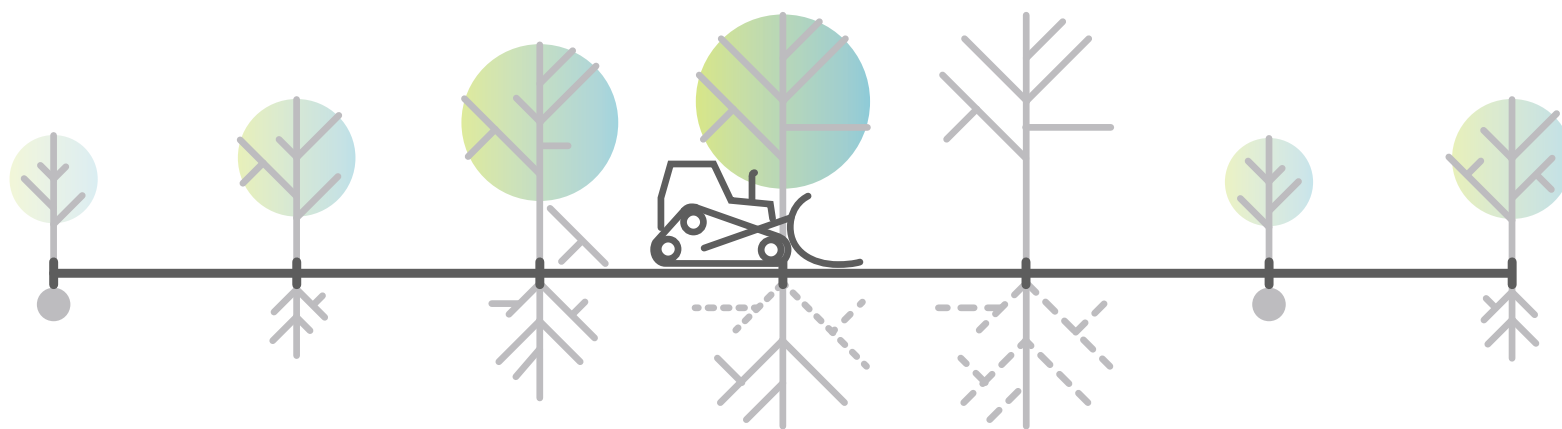

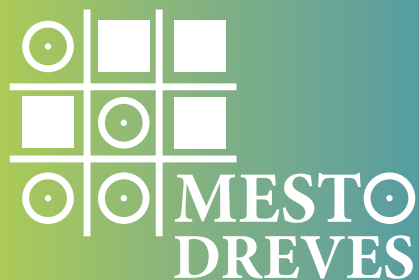
REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE, PODNEBJE IN ENERGIJO

EKO SKLAD
SLOVENSKI OKOLJSKI
JAVNI SKLAD

upravljanje dreves v mestu

projekt 'Mesto dreves'

Projekt 'Mesto dreves' Društva krajinskih arhitektov Slovenije je del **Podnebnih akcij Podnebnega programa Mreže za prostor**, ki ga sofinancirata Eko sklad in Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo iz Sklada za podnebne spremembe.

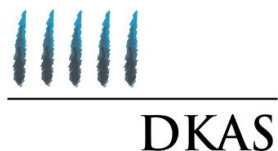
Projekt izpostavlja vlogo evidence dreves kot zbirke podatkov o drevesih, ki jo občine potrebujejo za dobro prakso upravljanja dreves v urbanem okolju.

1. Pregled stanja občinskih evidenc dreves:

- pregled javno dostopnih občinskih evidenc dreves
- izvedba ankete za občine

2. pregled (dobrih) praks;

3. nabor priporočil za ukrepanje.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE, PODNEBJE IN ENERGIJO

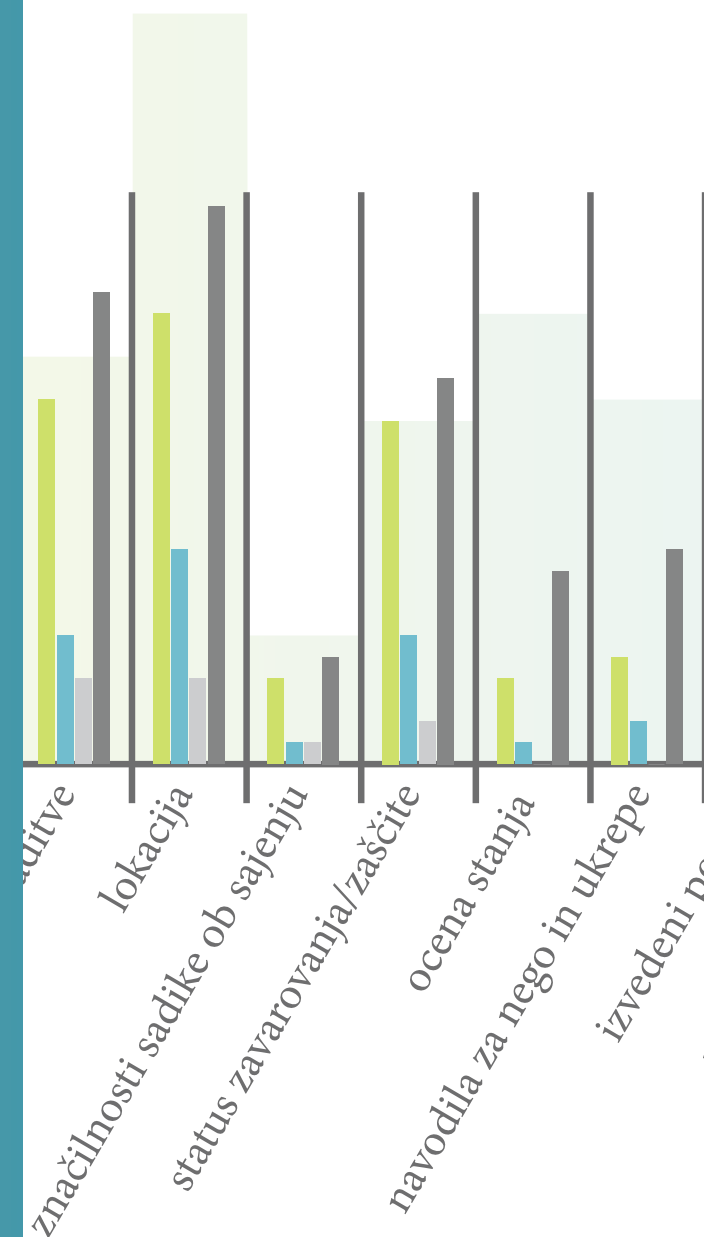

EKO SKLAD
SLOVENSKI OKOLJSKI
JAVNI SKLAD

MESTO DREVES

*pregled rezultatov
ankete občin o evidenci dreves*

*vp*rašalnik

cilj:

pregled vsebin obstoječih
evidenc dreves

+

vpogled v razloge za
(ne)vzpostavitev in
vodenje evidenc
ter morebitne težave, s
katerimi se občine na tem
področju soočajo.

*vp*rašalnik:

14 vsebinskih vprašanj
(zaprti in polodprti
odgovori)

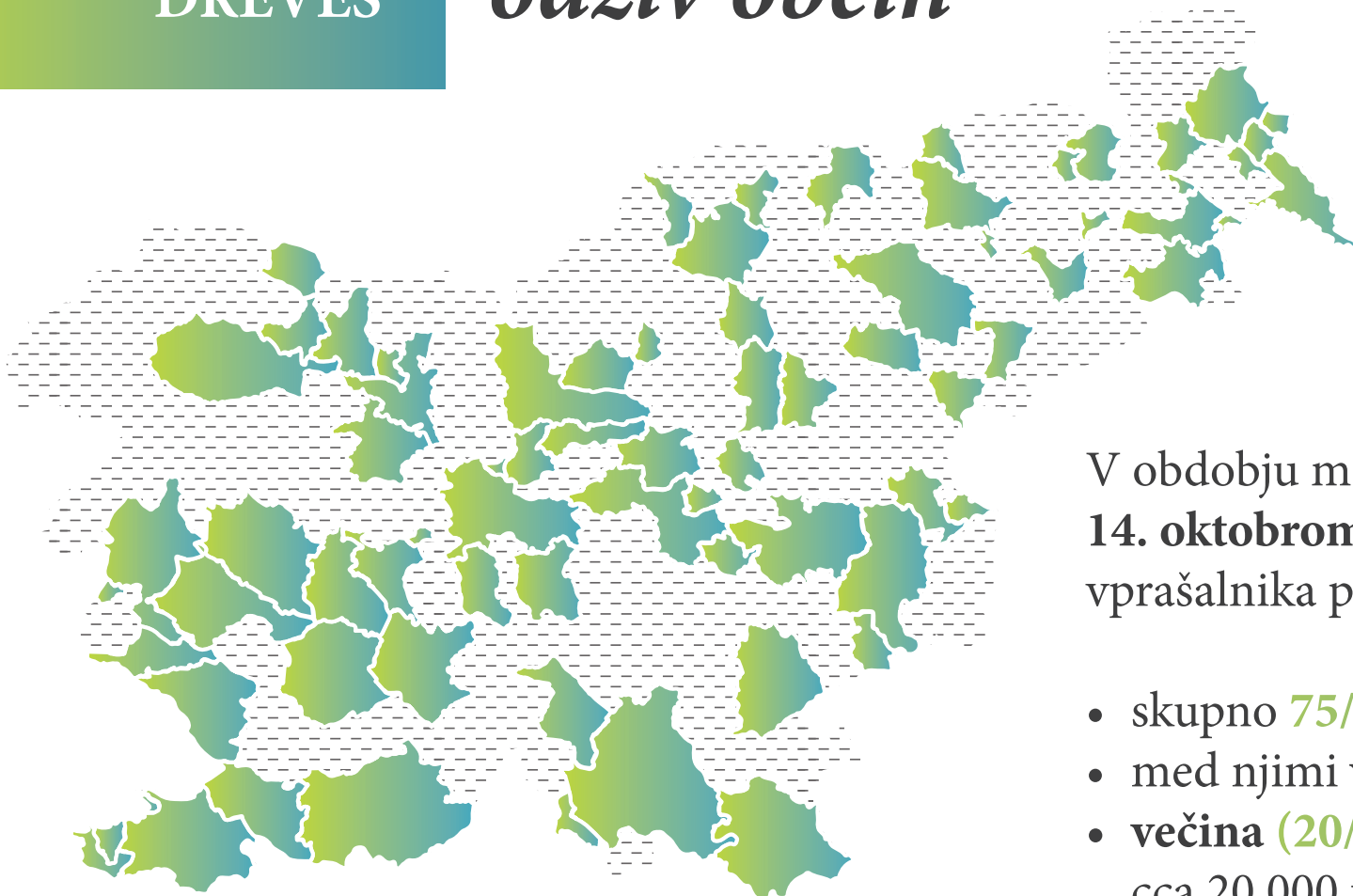
=

6 vprašanj namenjenih
vsem občinam

+

8 vprašanj za občine z
obstoječimi/v pripravi/
načrtovanimi evidencami

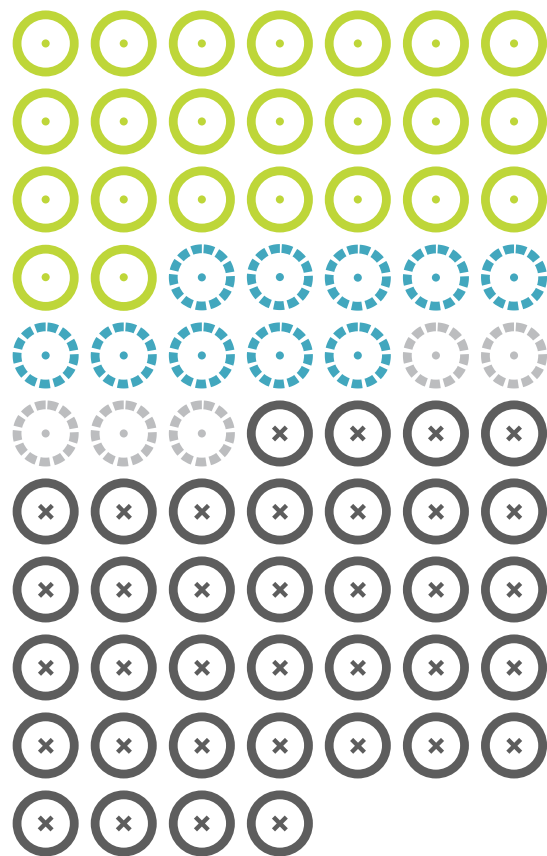
odziv občin

V obdobju med **18. septembrom** in **14. oktobrom 2023** je k izpolnjevanju vprašalnika pristopilo:

- skupno **75/212 občin** (35%),
- med njimi vse **(12/12) mestne občine** ter
- **večina (20/22) večjih občin** - tj. občine s cca 20.000 prebivalci ali več.

Q3 - Ali imate v vaši
občini izdelano evidenco
dreves s katerimi
upravljate?

koliko občin ima evidenco dreves?

23 občin evidenco dreves ima
(da: 17, drugo: 6)

+

10 občin evidenco dreves pripravlja

+

5 občin pripravo evidence načrtuje v
kratkem (1-2 leti)

+

37 občin evidenc nima ... najverjetneje
(ne: 36; drugo: 1)

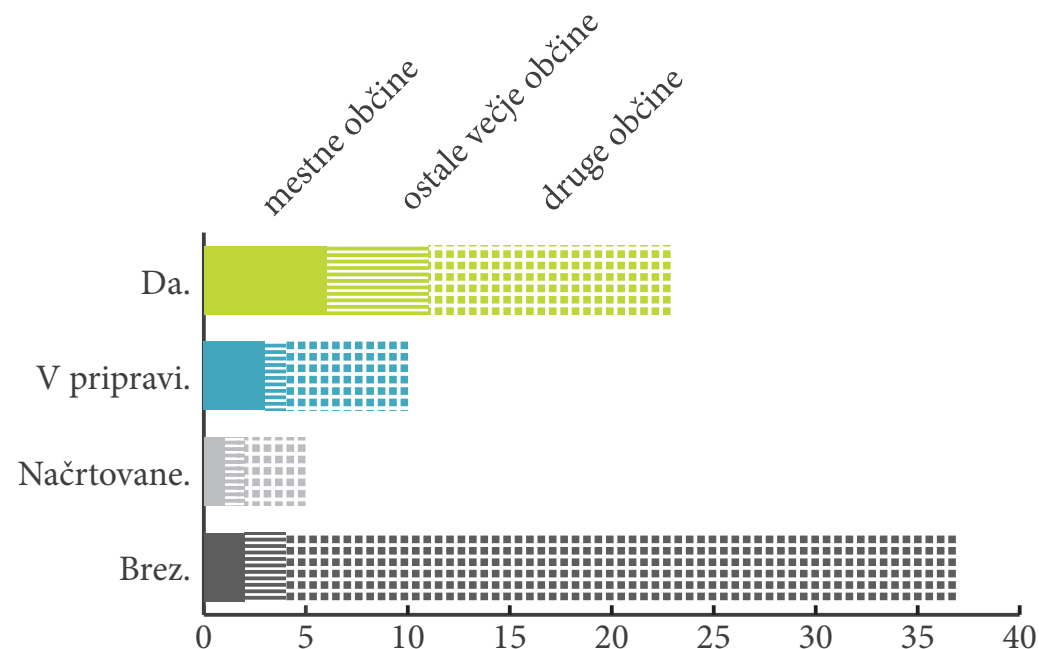
= 75 sodelujočih občin

Q3 - Ali imate v vaši občini izdelano evidenco dreves s katerimi upravljate?

katere občine imajo evidenco dreves?

Razmerje med občinami z evidenco oz. evidenco v pripravi/načrtovanju ter občinami brez evidence se **razlikuje glede na njihov status oz. velikost:**

- mestne občine: **10:2**,
- ostale večje občine (ki niso hkrati MO): **7:2**,
- druge, manjše občine: **21:33**.

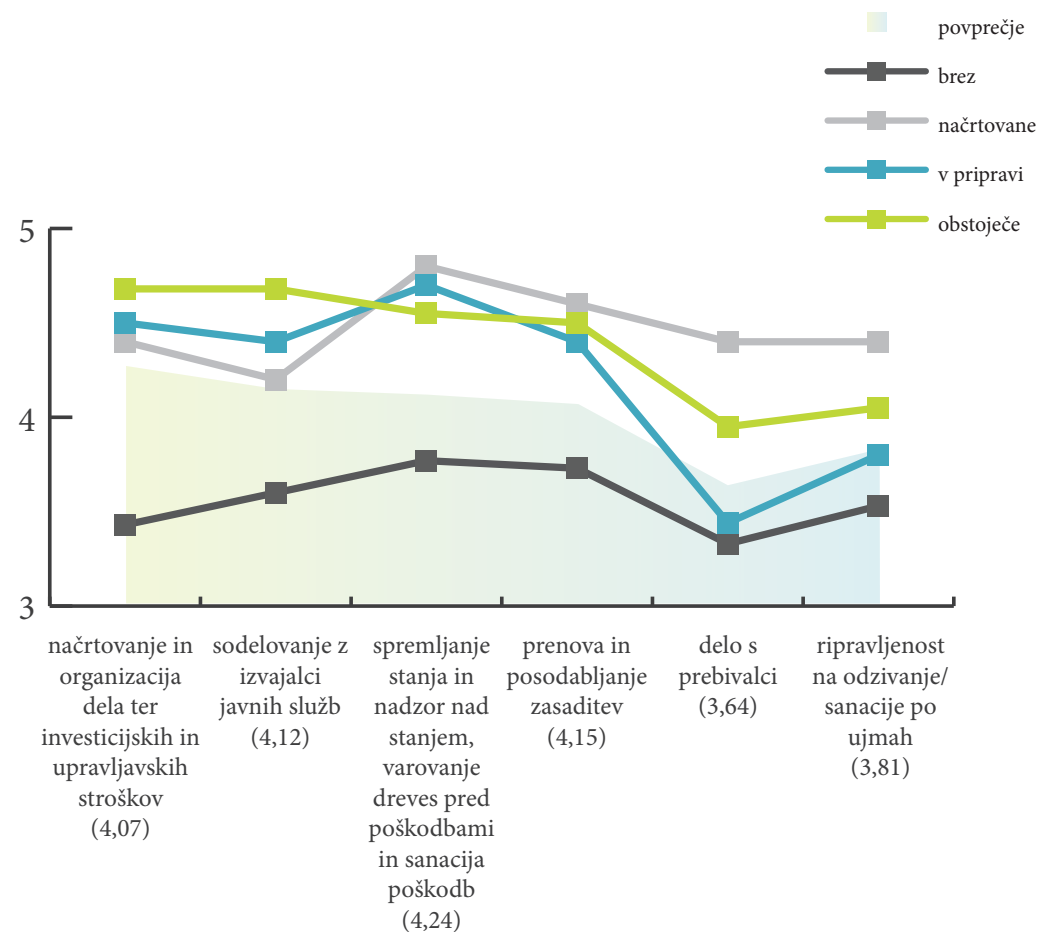
Možen razlog za obratno razmerje v manjših občinah - tj. malo evidenc dreves: **manjše število mestnih naselij** v občinah in posledično **manj obsežen fond “mestnih dreves”**, lahko zagotavljajo sistematično upravljanje dreves brez uporabe evidence.

za kaj so evidence dreves pomembne?

Q5 - Kako pomembna je po vaši presoji evidenca dreves za izvajanje posameznih del in nalog?

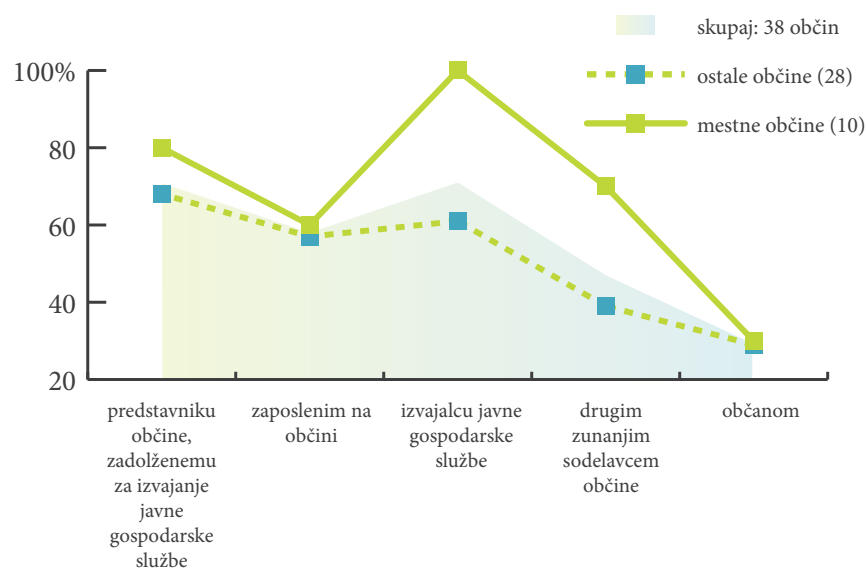
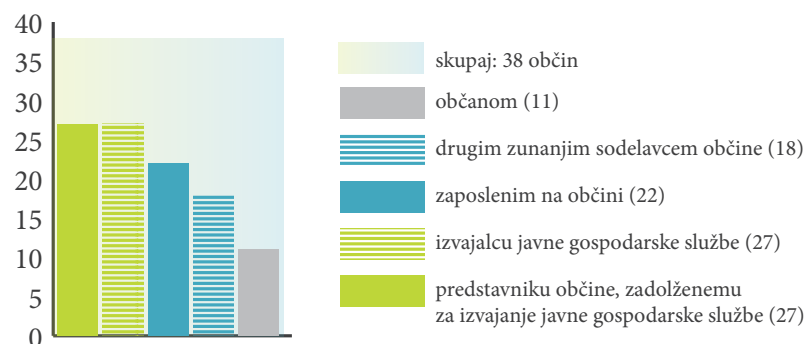
Občine, ki evidenco dreves imajo oz. so se že aktivneje ukvarjale z njeno pripravo brez izjeme **pripisujejo višje ocene kot občine brez evidence.**

Povprečne ocene vseeno kažejo na **splošno zavedanje občin o pomenu in uporabnosti evidence kot upravljalvskega orodja.**

Q4 - Komu je evidenca
dreves namenjena?

kdo uporablja evidenco dreves?

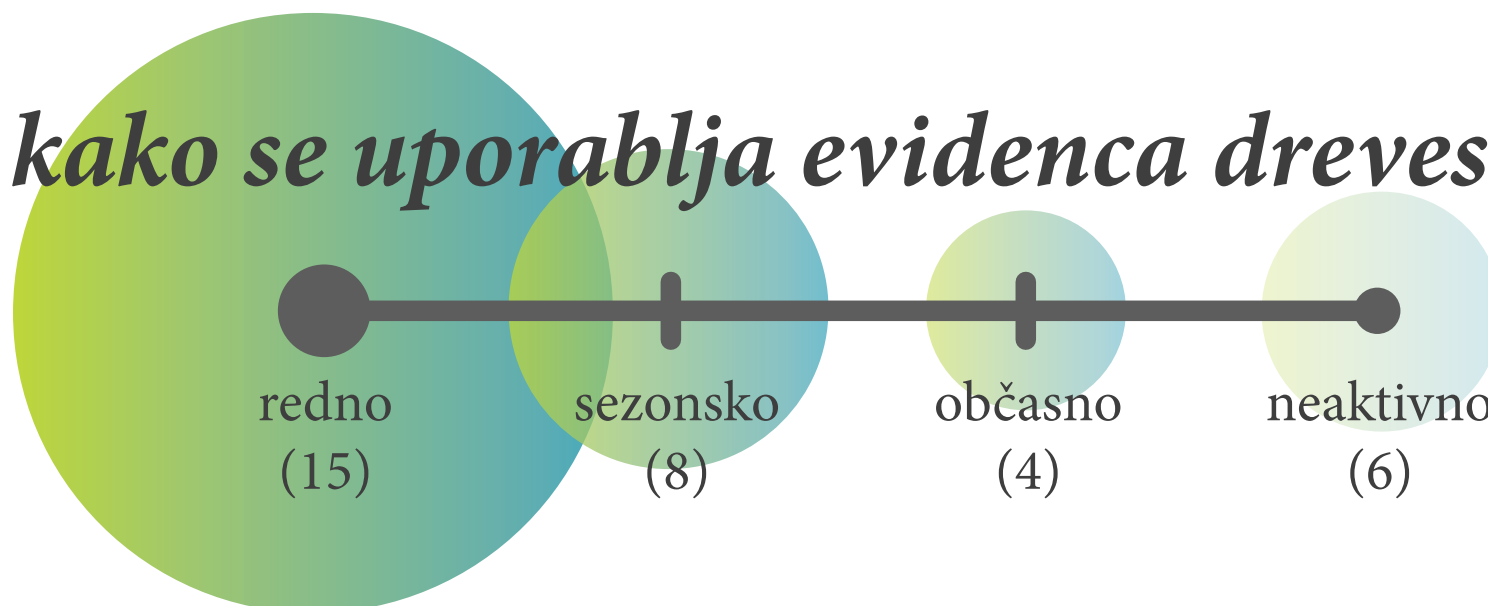

Glede na predvidene tipe uporabnikov evidenc lahko zaključimo, da so evidence dreves v Sloveniji **prednostno namenjene izvajanju javne gospodarske službe, najmanj pa sodelovanju/komunikaciji z občani.**

Odstopanja med mestnimi in ostalimi občinami ne kažejo na razlike, temveč zgolj na večji pomen rabe evidenc s strani zunanjih izvajalcev v MO - tj. izvajalcev javne gospodarske službe ter drugih zunanjih sodelavcev.

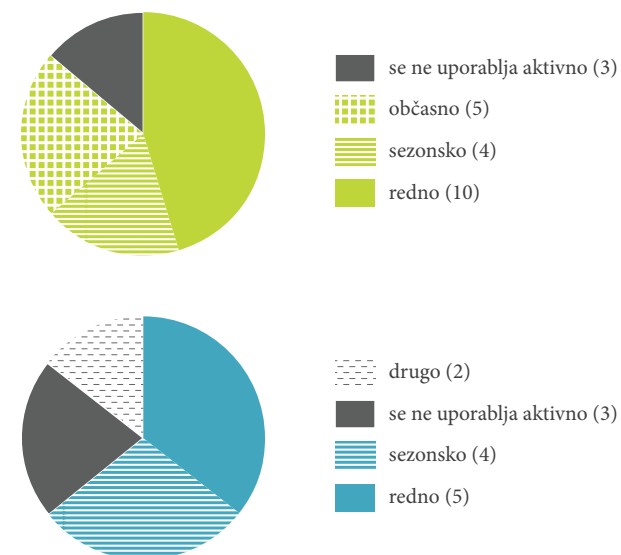
Q14 - Na kakšen način se
vaša evidenca uporablja?

kako se uporablja evidenca dreves?

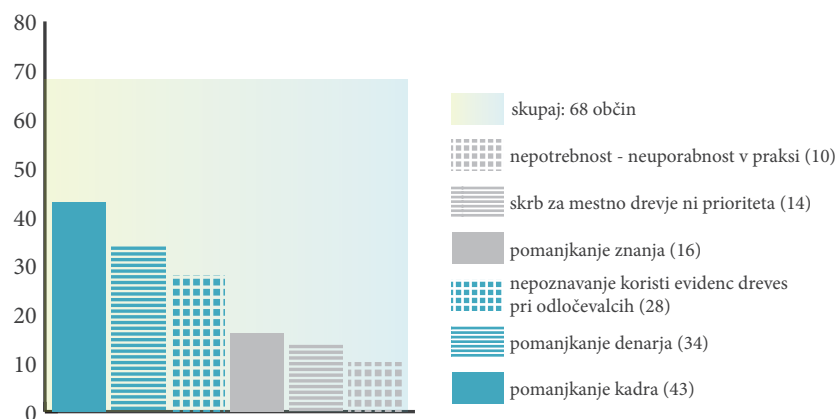
Občine (3), ki imajo vzpostavljene evidence, a jih ne aktivno uporabljajo:

- 3 občine se zavedajo uporabnosti evidence in ji pripisujejo velik pomen,
- 2 občini navajata, da imata v evidenci podatke starejše od 10 let,
- 3 občine kot razlog za neažurnost navajajo pomanjkanja kadra in denarja.

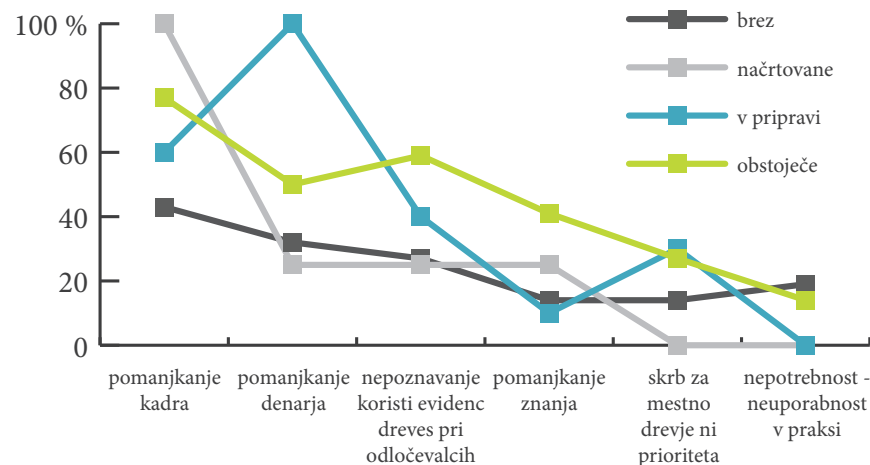

zakaj ni (več) evidenc dreves?

Q6 - Kaj so po vašem mnenju lahko glavni razlogi, da evidenca dreves ni urejena ali pa ni v aktivni rabi in posodabljana?

Nepoznavanje koristi (pri odločevalcih) kot razlog za neurejenost oz. neposodabljanje evidence dreves izpostavlja **več kot tretjina anketiranih občin** - ne glede na to ali evidenco imajo ali ne. **Splošna problematika**, neodvisna od vzpostavljene prakse delujočega orodja.

V skrbi za **kontinuiteto in nadgradnjo ter uvedbo dobrih praks** je pozornost smiselno namenjati ozaveščanju odločevalcev v vseh občinah.

katera drevesa so v evidenci dreves?

Q7 - Katera drevesa so vključena v vašo evidenco dreves?

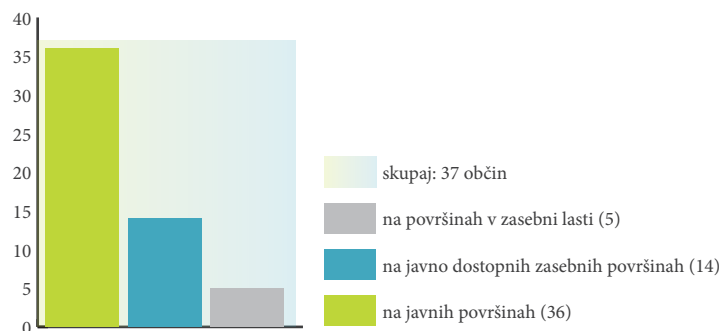
Q8 - Kje vse rastejo drevesa, ki so vključena v vašo evidenco dreves?

Q9 - Čigava drevesa so vključena v evidenco dreves?

Pri izboru dreves, vključenih v evidenco se med občinami kažejo razlike, saj **v Sloveniji ne razpolagamo z enotnimi merili in usmeritvami.**

Neodvisno od specifik občine **odrasla drevesa** predstavljajo pomemben del zelenega sistema, ne glede na njihovo lastništvo.

Q10 - Kateri podatki o drevesih so vključeni v evidenco dreves?

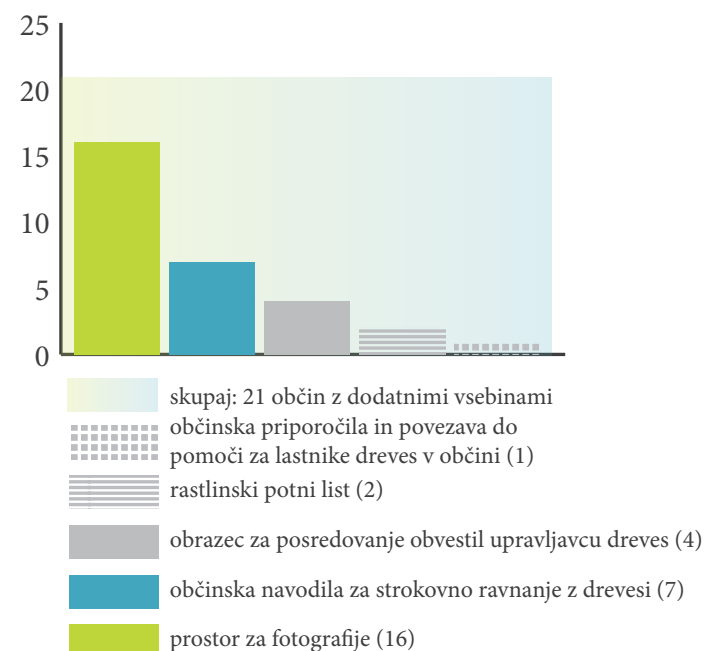
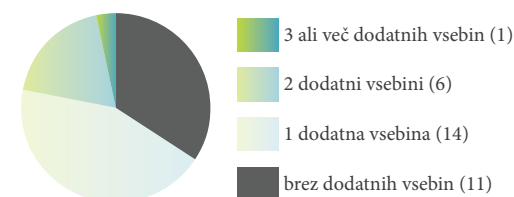
Q11 - Je evidenca podprta oziroma povezana še s kakšnimi drugimi vsebinami oz. dokumenti?

kaj obsega evidenca dreves?

podatki

razlikovanje iglavec/listavec	22/37
rastlinska vrsta, sorta	34/37
starost/leto saditve	19/37
lokacija	35/37
značilnosti sadike ob sajenju	6/37
status zavarovanja/zaščite	16/37
ocena stanja	21/37
navodila za nego in ukrepe	17/37
izvedeni posegi	16/37
posebnosti v rasti	8/37
funkcija v prostoru	12/37
površina krošnje	5/37

dodatne vsebine

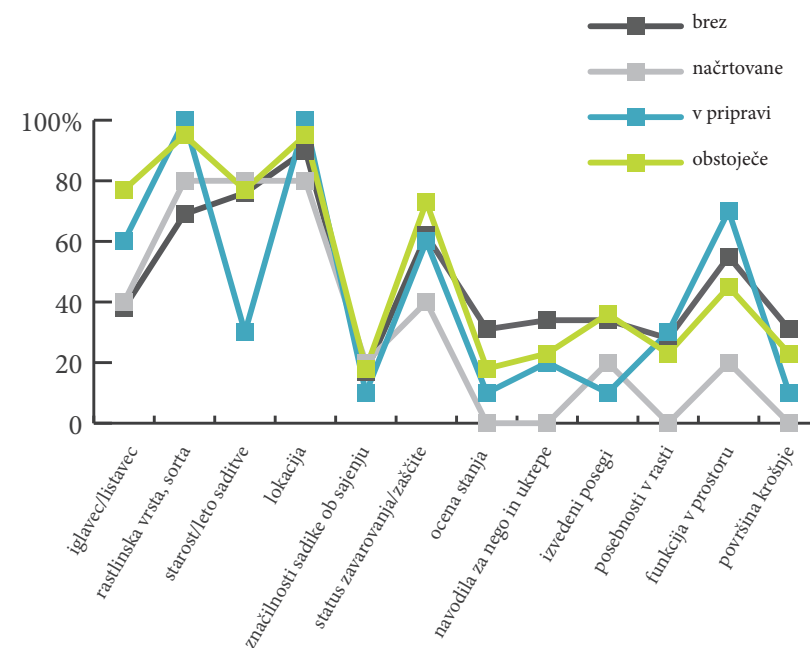
Q12 - Kateri podatki iz
evidence dreves bi lahko
bili po vašem mnenju
javno dostopni?

kaj (lahko) javnost ve?

podatki, ki jih občine vodijo
(levo), in podatki, ki bi lahko bili
javno dostopni (desno)

razlikovanje iglavec/listavec	22/37	36/66
rastlinska vrsta, sorta	34/37	55/66
starost/leto saditve	19/37	49/66
lokacija	35/37	61/66
značilnosti sadike ob sajenju	6/37	11/66
status zavarovanja/zaščite	16/37	42/66
ocena stanja	21/37	14/66
navodila za nego in ukrepe	17/37	17/66
izvedeni posegi	16/37	20/66
posebnosti v rasti	8/37	16/66
funkcija v prostoru	12/37	34/66
površina krošnje	5/37	15/66

Dodatno so občine predlagale še naslednje podatke:
lastnik drevesa (občina, država, zasebno) ter
avtohtonost vrste.

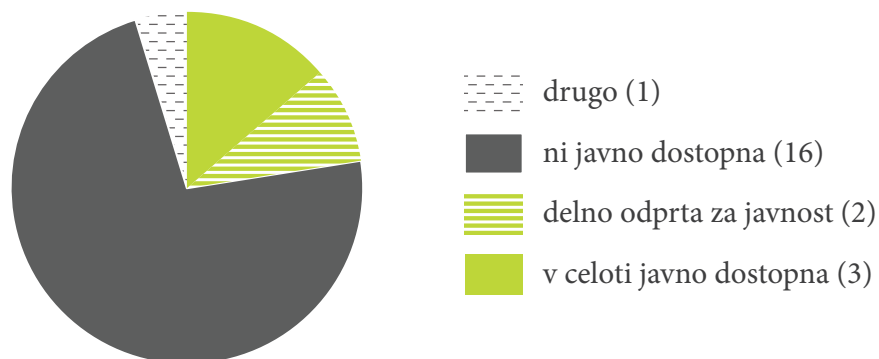

Z izjemo 2 podatkov (lokacija: DA
ter značilnosti sadike ob sajenju: NE)
rezultati kažejo številna odstopanja v
mnenjih med kategorijami občin.

Q13 - Ali so podatki iz
evidence dreves v vaši
občini javno dostopni?

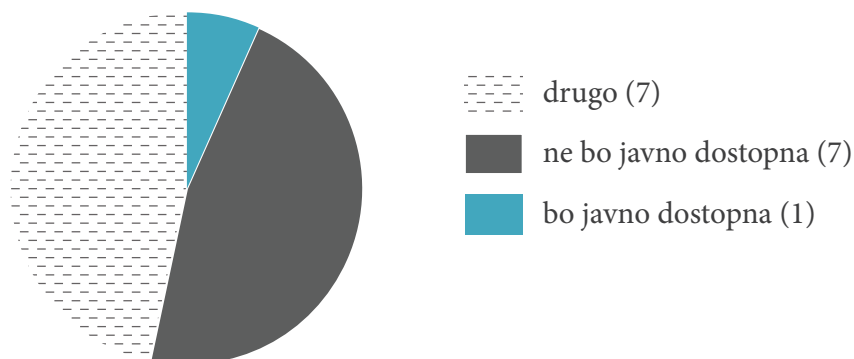
koliko javnost ve?

občine z evidenco

Ne glede na načelno strinjanje občin o dostopnosti določenih podatkov za javnost, rezultati vprašalnika kažejo, da gre **pri javni dostopnosti evidence dreves še vedno bolj za izjemo kot pravilo.**

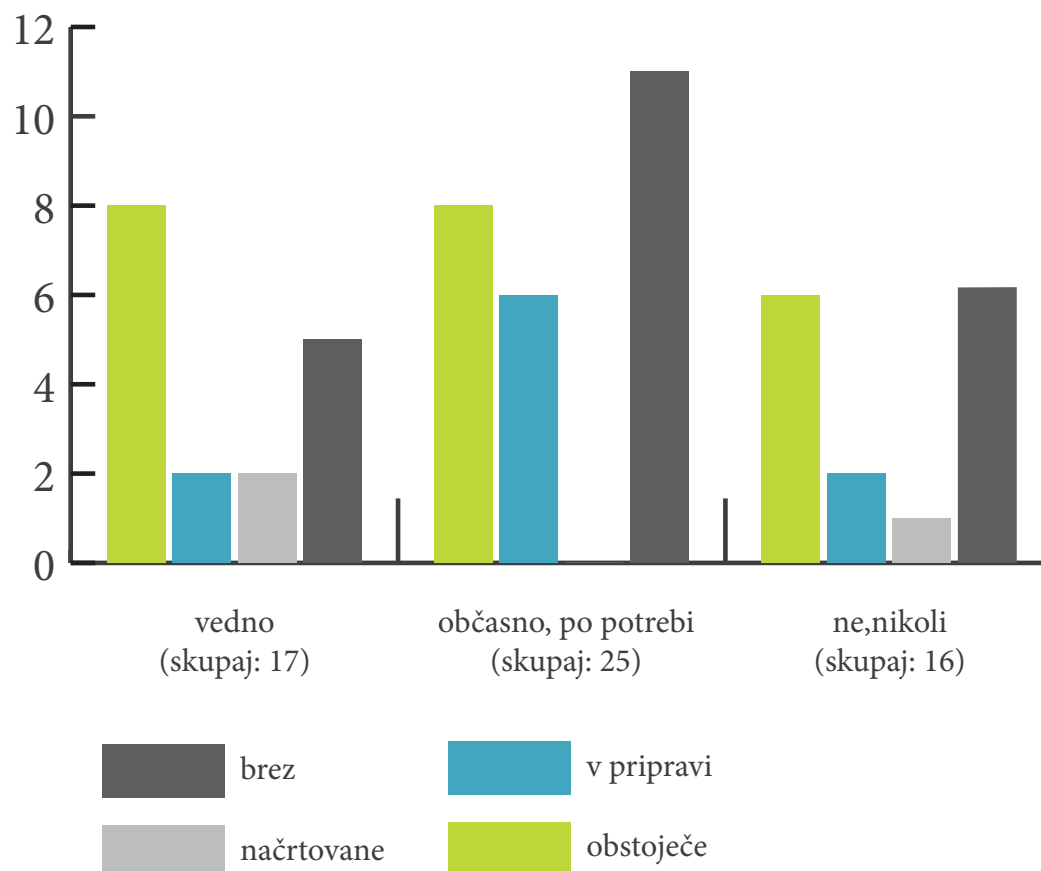
občine z evidenco v pripravi/načrtovanju

Sklepamo lahko, da občine pri upravljanju mestnih dreves javnosti najverjetneje še ne redno posvečajo večje pozornosti in zato **ne prepoznavajo potenciala evidence dreves kot orodja za komunikacijo in sodelovanje z javnostjo.**

Q15 - Ali pri vodenju evidence (oz. upravljanju mestnih dreves) morda sodeluje tudi strokovno kvalificiran arborist?

kaj pa strokovna pomoč?

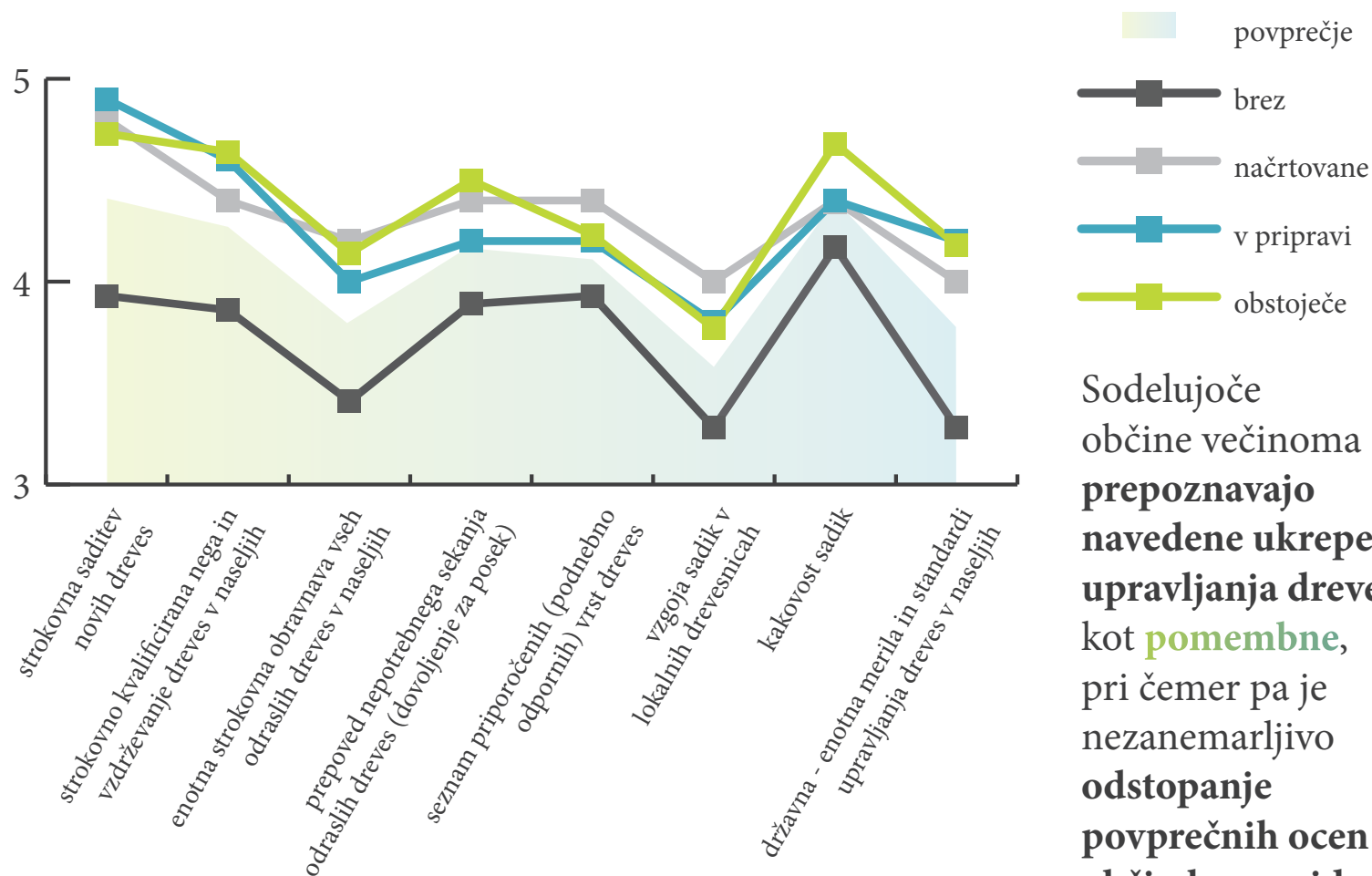

Večji del občin arborista v upravljanje mestnih dreves vključuje **vsaj občasno** (npr. pri posegih na zavarovanih drevesih, pri odstranitvah oz. v primerih večjih del, bolezni ali novih zasaditev), oz. **redno** (večinoma velja za občine z obstoječo evidenco).

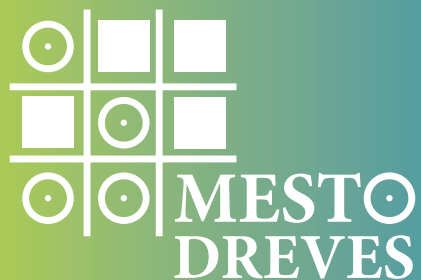
Ne gre pa zanemariti tudi dejstva, da **skoraj tretjina občin nikoli ne vključuje** strokovno kvalificiranega arborista.

kako pomembni so ukrepi upravljanja dreves?

Q16 - Kako pomembni
se vam zdijo ukrepi
upravljanja dreves v
naseljih glede na stanje
dreves v vaši občini
in razmere v okolju,
vremenske in podnebne
spremembe?

Sodelujoče
občine večinoma
**prepoznajo
navedene ukrepe
upravljanja dreves
kot pomembne,**
pri čemer pa je
nezanemarljivo
**odstopanje
povprečnih ocen
občin brez evidenc.**

Občine v odzivih na anketo v zvezi z evidenco dreves:

- izpostavljajo potrebnost **priprave ustreznih zakonskih podlag**,
- prosijo za **priporočila**,
- hkrati pa opozarjajo na **specifike oz. razlike med občinami** v urbanem in podeželskem okolju.

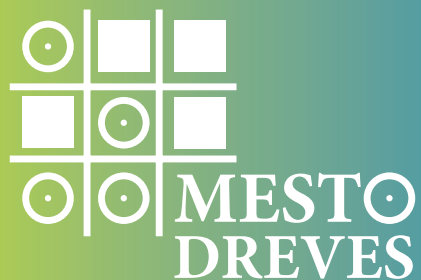
Nadalje občine v zvezi s strokovno skrbjo za drevesa:

- izpostavljajo **pomen prostorskega načrtovanja** za zagotavljanje ustreznih rešitev in izhodišč za saditev drevja,
- poudarjajo pomen zagotavljanja **ustreznega rastišča** (izpostavljajo problem tal, komunalnih vodov),
- predlagajo **strokovne kvalifikacije** za vzdrževalce dreves ter
- **izobraževanje občinskih služb** glede saditve in vzdrževanja dreves.

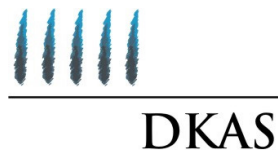
Iz odgovorov na anketo lahko dodatno izpostavimo še:

- pasti **neprepoznavanja koristi evidence dreves** (s strani odločevalcev), kar lahko zaradi nezagotavljanja sredstev vodi v neažurnost evidenc in splošno zapostavljanje tematike mestnega drevja;
- **nerepoznavanje/neizkoriščanje evidence dreves kot orodja za sodelovanje z javnostjo** - npr. informiranje o ukrepih na mestnih drevesih, izobraževanje (o ustrezni skrbi, ekosistemske storitve ...),
- splošno zavedanje občin o pomenu upravljanja dreves.

Hvala za pozornost!

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE, PODNEBJE IN ENERGIJO

EKO SKLAD
SLOVENSKI OKOLJSKI
JAVNI SKLAD

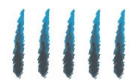
Projekt 'Mesto dreves' Društva krajinskih arhitektov Slovenije je del Podnebnih akcij Podnebnega programa Mreže za prostor, ki ga sofinancirata Eko sklad in Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo iz Sklada za podnebne spremembe.

MESTO DREVES

*evidenca dreves kot orodje za
upravljanje in komunikacijo*

21. 11. 2023, Hiša arhitekture ZAPS

DKAS

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE, PODNEBJE IN ENERGIJO

EKO SKLAD
SLOVENSKI OKOLJSKI
JAVNI SKLAD